

Τα ξύλινα κιβώτια των αγνοούμενων ονείρων

του Ευρωβουλευτή Κώστα Μαυρίδη

Η 29η Οκτωβρίου είναι μέρα αγνοουμένων στην Κύπρο. Από εκείνη τη μέρα του 1974 σταμάτησαν να επιστρέφουν αιχμάλωτοι από τις τουρκικές φυλακές και ξεκίνησε ο κατάλογος των αγνοουμένων της εισβολής. Ο πιο μικρός αγνοούμενος ήταν μόλις έξι μηνών.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '90, αρχίζουν οι κηδείες αγνοουμένων, κυρίως νέων 18-20 χρονών που κηδεύονται σε ξύλινα κιβώτια με λιγοστά οστά, αρκετές φορές με σημάδια εν ψυχρώ εκτέλεσης και με τα χέρια δεμένα ποσάγκωνα. Το μαρτύριο των αγνοουμένων δεν τέλειωσε με τον χαμό τους. Συνεχίστηκε σε γονείς, αδέρφια και παιδιά στο υπόλοιπο της ζωής τους από το τεράστιο κενό της απουσίας του αγαπημένου προσώπου. Πλείστοι έφυγαν νωρίς με την υγεία τους, φυσική ή ψυχική, κλονισμένη και άλλοι κλείστηκαν στον εαυτό τους, έγιναν ράκη και αποτραβήχτηκαν από την κοινωνία.

Τα τελευταία χρόνια αποχαιρετήσαμε τον Σωτήρη από την κατεχόμενη Κυδρέα, που λογάριζε να παντρευτεί την αγαπημένη του στο Βουνό της Κερύνειας και αν ο πατέρας της αρνιόταν, ήταν αποφασισμένος να την κλέψει... Αποχαιρετήσαμε τον Μιχάλη που βρέθηκε στο Κυπαρισσόβουνο με τη μισή καρδιά σε καδένα κρεμασμένη στον λαιμό του άδικτη. Η άλλη μισή έμεινε στην Άννα, στην Αθήνα... Με την αδελφή και τους συμμαθητές του, αποχαιρετήσαμε τον λεβεντονιό Άλκη που γύρισε φοιτητής από την Αγγλία εκείνο το καλοκαίρι.

Στην Αγία Βαρβάρα κηδεύτηκαν ταυτοχρόνως δύο νέοι που αγνοούνταν από το 1974. Στην εκκλησία μια ευωδία πλημμύρισε τον χώρο. Μια μαυροντυμένη γυναίκα κρατώντας δύο δέσμες από πλατύφυλλο βασιλικό μπήκε και εναπόθεσε στον καδένα από μια δέσμη.

Η Αθηνά έθαψε τον αδελφό της Γιώργο (του Τάγματος 286), αλλά πάντα παρούσα ιδιαίτερα στις κηδείες συμπολεμιστών του αδελφού της. Στην εκκλησία των Αγίων Πάντων στην Έγκωμη. Στον Άγιο Παντελεήμονα Μακεδονίτισσας. Στον Άγιο Ελευθέριο, Λατσιά. Στον Απόστολο Αντρέα, Λεμεσό. Στην εκκλησία των Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, Πάφο. Χειμώνα καλοκαίρι, η Αθηνά βιώνει κάθε φορά τον χαμό του αδελφού της αμίλητη και αποτραβηγμένη και τη στιγμή που το κιβώτιο τίθεται στον τάφο, η Αθηνά πλησιάζει και ψελλίζει από πάνω: «Χαιρετίσματα στον Γιώργο μου».

Στην κηδεία του Κυριάκου τα αδέρφια «δικάστηκαν». Η αδελφή του λαβωμένη με εγκεφαλικό και καρδιακές παθήσεις από την αγωνία αν τον βασάνισαν πριν ξεψυχήσει. Τα αδέρφια δεν ήθελαν πολιτικούς στην κηδεία, ενώ άλλα το θεωρούσαν ένδειξη τιμής προς τον ήρωα αδελφό τους. Τελικά, ο μεγάλος αδελφός ξεκαθάρισε: «Είπαμε κανένα και σημαίνει κανένα!». Έτσι έγινε η κηδεία. Μέρες

αργότερα στον τάφο βρέθηκε ένα στεφάνι χωρίς όνομα που έγραφε: «Στον Κυριάκο, που θα συγχωρέσει την απουσία μου».

Ένας κόσμος γύρω μας βιώνει τα πάθη του αποτραβηγμένου από τη βουή της κοινωνίας. Την ώρα που άλλοι επιστρέφουν στις χαρές της καθημερινότητας, εκείνοι επιστρέφουν στη μοναξιά τους μετά που άναψαν το καντήλι στον Τύμβο ή στο νεκροταφείο. Ο ποιητής Μ. Αναγνωστάκης φωνάζει σπαρακτικά:

«Ξέρω: κηρύγματα και ρητορείες πάλι, θα πεις.
Ε ναι λοιπόν! Κηρύγματα και ρητορείες.
Σαν πρόκες πρέπει να καρφώνονται οι λέξεις
Να μην τις παίρνει ο άνεμος.»

.... Κι αστράφτεις άξαφνα
στη σκοτερή την κάμαρη
με το γαλάζιο φως
να κρέμμεται στους ώμους σου
η στολή σου θα' ναι
«κοίτα μάνα πώς την κρεμμάς
μην είναι η τσάκιση στραβή»
Και να'σαι από παντού
με τους λαλέδες
τα νερά
και το γαλάζιο φως
να προχωράς
και να μη φτάνεις
γομάρι ασήκωτο τα πόδια μου
και δεν τα σέρνω
η καρδιά μου ορμά να σε πιάσει
να φύγει απ' το κλουβί που την κρατά
να φύγει
να φύγει
να φύγει
και τ' άσπιλαχνο κουφάρι μου
ξυπνά

Μυριάνθης Παναγιώτου (Παπαονησιφόρου)
Ποιητική σύνδεση Γράμμα στον αγνοούμενο (απόσπασμα)
Κύπρος 1977 σελ. 10